

ADDIKTÍV VISELKEDÉSEK TANÁCSADÓ SZAKPSZICHOLOGIÁJA szakirányú továbbképzési szak

A képzés szakmai felelőse:	ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar
A képzés indítását engedélyező OH-határozat száma:	FNYV/846-3/2020
A képzés megnevezése:	addiktív viselkedések tanácsadó szakpszichológiája (Counselling Psychology of Addictive Behaviours)
A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:	addiktológiai tanácsadó szakpszichológus (Addictive Behaviours Counselling Psychologist)
Képzési terület:	bölcsészettudomány
A képzés időtartama, kreditértéke:	2 félév, 60 kredit

A felvétel feltételei:

- pszichológia mesterképzési szakon (korábban egyetemi szintű képzésben) szerzett végzettség
- és
  - bármely szakirányú továbbképzési szakon szerzett szakpszichológusi szakképzettség, vagy
  - legalább három év igazolt, pszichológus munkakörben eltöltött, addiktológiai gyakorlati munkavégzés (pl. iskolapszichológia, gyermekvédelem).

A jelentkezők felvételi beszélgetésen vesznek részt, ami a jelentkező érdeklődési körét, motivációját, korábbi gyakorlati tapasztalatait, illetve a szakterülettel kapcsolatos jövőbeni elképzeléseit, terveit járja körül.

A képzés célja:

A szakirányú továbbképzés célja a pszichológusok felkészítése arra, hogy a pszichológia lehetőségeire támaszkodva az addikciók tárgykörében gyakorlati pszichológiai segítséget nyújtsanak, munkájuk során találják meg az érzelmek társas, munkahelyi, iskolai és fizikai egészséggel való kapcsolatát az addikciós problémákkal küzdő kliens különböző életszakaszaiban, az élet különböző állomásait követve.

A szakirányú továbbképzés fókuszába az addikciós folyamatok és jellemzők, valamint ezek előzményei és következményei kerülnek, amivel a személy egyénileg, családban, csoportban és szervezetben egyaránt küzdhet. Az addiktológiai tanácsadó szakpszichológusok segítik a személyt az addikciókból történő felépülésben, a fizikai, érzelmi és a mentális egészség javításában, a jóllétérzésében, enyhítik a distressz érzését, és oldják a krízist.

Az addiktológiai tanácsadó szakpszichológus munkaterülete olyan, az addikciókkal összefüggő problémák kezelését jelenti, mint különböző kapcsolati nehézségek, benne házassági és családi helyzetek, a személyes/társas alkalmazkodás nehézségeinek segítése, visszatérő addikciós problémák oldása. Az addiktológiai tanácsadó szakpszichológus így segítséget tud nyújtani az addikciós problémák megelőzésében különböző intézményi környezetben (pl. pedagógiai szakszolgálat, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások, büntetés-végrehajtás, munkahely), elősegíti az addikciós problémákból történő felépülést, multidiszciplináris munkacsoportokban, együttműködve más szakmák képviselőivel, továbbá hozzájárul a felépülés-központú rehabilitációhoz, a családi és párkapcsolati problémák kezeléséhez.

A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek:

Tudás:

- a kémiai és a viselkedéses addikciók jellemzői: etiológia, tünettan, karrierék;
- az addikciók felépülés-központú szemlélete;

- az addikciók felépülés-központú kezelésének folyamata (prevenció, intervenció, rehabilitáció) és szervezeti rendszere;
- a családban és a párkapcsolatban jelentkező addikciók: rendszerszemléletű jellemzők;
- a kliens szükségleteiről az adekvát információk gyűjtésére megfelelő módszerek ismerete: interjú, tesztek a releváns környezetben történő megfigyelés;
- a más szakemberekkel, illetve intézményekkel való együttműködés lehetőségei;
- a tanácsadó szakpszichológiai diagnosztikus módszerei;
- az addikciók specifikumai gyermekeknél, időskorúaknál, krónikus betegeknél és kisebbségekhez tartozóknál (pl. etnikai és kulturális kisebbségeknél), ismeri a szegregált társadalmi csoportok addikciós problémáit;
- a segítők pszichés egyensúlyát veszélyeztető körülmények és azok hatásának prevenciója.

Képességek:

- fejlett önismeret, képesség az önreflexióra, az érzelmek és impulzusok megfelelő kontrollja;
- érett empátiás készség;
- jó kommunikációs készség;
- tanácsadói szakpszichológiai jártasság tanácsadási helyzetekben, folyamatokban: tanácsadási folyamat tervezése és esetmunka egyénnel, párokkal, családokkal és csoportokkal;
- munkája során képes megfelelő módszerekkel adekvát információk gyűjtésére a kliens szükségleteiről, képes interjúkkal, tesztekkel és a kezelés szempontjából releváns környezetben történő megfigyeléssel felmérni a klienst. Ennek ismeretében képes elfogadható és megvalósítható célok lefektetésére, megfelelő intervenciók lehetőségei kidolgozására és végrehajtására és olyan kritériumok megadására, amelyek segítségével a cél teljesülése később lemérhető;
- képes a pszichoedukációra, az aktuális résztvevőkkel való beavatkozáson túl a beavatkozásnak tágabb rendszerben való szemlélésére;
- képes felismerni saját kompetenciahatárait, ennek megfelelően motiválni a klienst, szükség szerint továbbirányítani más megfelelő szakemberhez;
- kommunikációja világos és egyértelmű, pszichológiai véleményt tud készíteni adott formai és tartalmi szempontok alapján.

Attitűd:

- előítéletmentes, segítőkész viszonyulás az emberekhez;
- rálátás esetleges saját és családi addikciós érintettségére;
- nyitottság és tisztelet a különböző specializációjú szakembertársak tudása iránt;
- együttműködő attitűd a tapasztalati szakértők, multiprofessionális teamek, önszolgáltató csoportok tagjai, közösségi véleményformálók irányában;
- az együttműködési készség fejlesztése iránti igény;
- reflektivitás saját addiktológiai tanácsadó szakpszichológusi tevékenységével szemben, az önreflexió készségének fejlesztési igénye;
- a kapcsolatteremtő készség fejlesztése;
- a saját kompetenciahatárok elfogadása.

Autonómia és felelősség:

- a kliensek problémájának szűrésénél felismeri, hogy mikor járhat el saját kompetenciahatárain belül, és mikor kell segítséget kérnie, vagy a klienst más szolgáltatóhoz irányítani;
- felismeri, ha a kliens állapota nem teszi lehetővé a tanult intervenciók alkalmazását, ilyenkor tud segítséget kérni;
- érzékeli, hogy a kliensek az egyes készségeket kellő mértékben elsajátították-e, illetve képesek-e önállóan a mindennapi életükben is alkalmazni;
- alkalmas szakirodalmi szövegek önálló feldolgozására, elemzésére, előadására, továbbá etikai kérdések megvitatására.

A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- Elméleti ismeretek: az addiktológiai viselkedés jellemzői; az addiktológiai pszichológia elmélete; jogi alapismeretek az addiktológiában.
- Gyakorlati kompetenciák: prevenció, egyéni és csoportos addiktológiai intervenciók; kommunikációs és etikai szabályok az addiktológiában; diverzitás és rendszerszemlélet az addiktológiai ellátásban.

- Szakmai gyakorlatok.
- Szabadon választható tárgyak.
- Szakdolgozat.

Az aktuálisan folyó képzések mintatantervei [ezen az oldalon](#) érhetők el.

A szakképzetség alkalmazása:

Alkalmazási területek:

- addikciók kezelése közösséget (párt, családot) érintően, illetve intézményekben (nevelési-oktatási intézmények, egészségügyi és szociális intézmények, kisebb és nagyobb létszámú ipari, szolgáltató stb. munkahelyek);
- a közszférában és a civil szférában a pedagógiai szakszolgálatok (pályaorientáció, tehetségkoordinátor, nevelési tanácsadás), családsegítő központok, speciális nevelőintézmények, felsőoktatási tanácsadók;
- munkaügyi központok, regionális képző központok;
- gyermekekkel, fiatalokkal, idős emberekkel foglalkozó intézmények;
- fegyveres és rendvédelmi szervek;
- lelki segélyszolgálatok;
- addiktológiai egészségügyi és szociális intézmények, civil szervezetek;
- munkaügyi szervezetekben dolgozó munkavállalási tanácsadók képzésével, továbbképzésével és az iskolai tanácsadó tanárok képzésével foglalkozó felsőoktatási intézmények;
- vállalkozóként pszichológiai tanácsadásban.

Az addiktológiai tanácsadó szakpszichológus által használt eljárások különösen:

- addikciós problémák esetén felépülés-központú egyéni, családi és csoportos tanácsadás, az addikciókkal kapcsolatos pozitív életmódváltás előkészítése, a terápiás motiváció kialakítása (motivációs interjú), visszaesés-megelőzés, krízisintervenció a pszichológiai problémák diagnózisához, értékelő eljárások használata;
- a multikulturális tanácsadás, tanácsadás a szervezetben, tréning, programok/workshopok tartása a prevenció és a pszichoedukáció témájában;
- programterv és kezelési kimenetek értékelése (pl. kliens fejlődése), szakmai szupervízió, tesztalkotás és -validálás, tudományos kutatás metódusának kidolgozása.

Tervezett munkarend/képzési napok: levelező

Kéthetente 2 nap (péntek, szombat)

A képzés helyszíne:

A képzést Budapesten hirdetjük. (ELTE PPK 1064 Budapest, Izabella utca 46.)

Irányszám: 15 < 25

A képzés csak abban az esetben indul, ha a jelentkezések száma eléri az indításhoz szükséges minimális irányszámot.

Meghirdetési információk:

A szakirányú továbbképzéseket a www.felvi.hu oldalon és a [kar felvételi meghirdetéseket tartalmazó oldalon](#) is közzé tesszük a keresztféléves, általános és pótfelvételi eljárás időzítésének megfelelően.

Költségek:

A képzést kizárólag önköltséges finanszírozási formában hirdetjük. A jelentkezési díjat és a képzés féléves önköltségének összegét a meghirdetési oldalon tesszük közzé.